

AV '19 KONFERENCE ASFALTOVÉ VOZOVKY 2019

Moderní a chytré vozovky

Jan Valentin, Fakulta stavební ČVUT v Praze

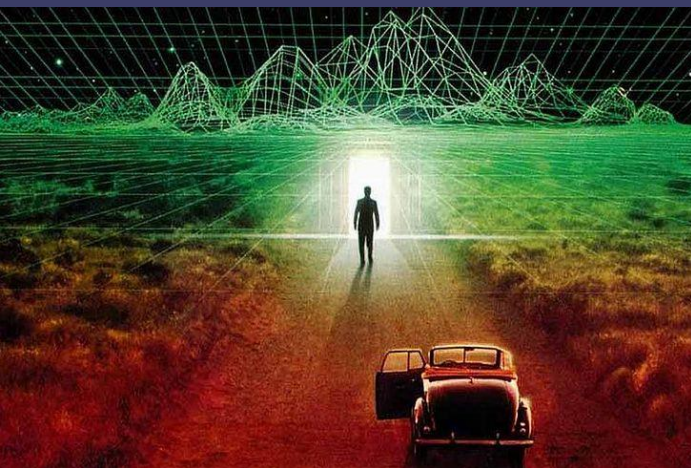
26. – 27. listopadu 2019, České Budějovice

Motto: Po asfaltových vozovkách k černým zítřkům

AV 19 KONFERENCE ASFALTOVÉ VOZOVKY 2019

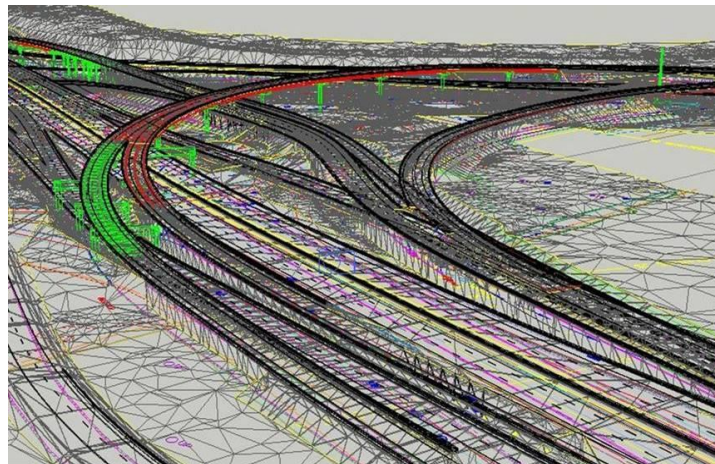
Digitalizace v dopravním stavitelství

3D nástroje, BIM, navádění strojů, virtuální realita, AI nebo IoT –
DOBA MATRIXOVÁ

BIM A DIGITALIZACE – NĚCO ÚVODEM

- ➔ digitalizace je nevyhnutelný další vývojový krok ve stavebnictví;
- ➔ je však nebezpečné podlehnout dojmu, že se jedná o všespásné řešení, které eliminuje řadu rizik a problémů spojených se stavebnictvím;
- ➔ je to řešení, které může pomoci zlepšit řízení rizik, zefektivnit procesy a vlastní výstavbu, projekty učinit ekonomicky efektivní;
- ➔ jedná se o komplex procesů a přístupů, které nám mohou pomoci při řešení především větších a složitějších staveb a které umožní co nejlépe využívat a propojovat existující informace – napříč procesy a napříč časovou osou.

BIM A DIGITALIZACE – NĚCO ÚVODEM

Předpoklady

- ➔ vymezení, co od BIM a digitalizace očekávám => hezké modely nebo především efektivní práce s daty a jejich řízení s jasnou vizí, co od informací v modelech očekávám a jak je využiji?
- ➔ schopnost a připravenost data sdílet => vytvářet funkční a jednotná CDE.
- ➔ změna v přístupech ke spolupráci => bez důvěry a transparentnosti to nepůjde.
- ➔ **ALE při všech potenciálech a přínosech nezapomínejme:**
  - pracujeme s přírodními materiály v přirozeném prostředí
  - 100% jistota a bezrizikovost neexistuje
  - každý model bude jen tak dobrý, jak kvalitní budou použitá data
  - **v neposlední řadě, jsme homo sapiens, a při práci nesmíme ztratit schopnost kritického uvažování (digitální svět, umělá inteligence a další nemohou převzít naši zodpovědnost) a kontrolu nad činnostmi, které děláme**

MOŽNOSTI A RIZIKA POUŽITÍ METODY BIM PRO SPRÁVU SILNIČNÍHO MAJETKU

Zaměření příspěvku

- ➔ zamyšlení nad aspekty, které by měl při zavádění a rozvoji BIM reflektovat veřejný správce ve vztahu k jeho činnostem;
- ➔ hledisko správy silničního majetku jako určující pro definování, co od BIM očekáváme v silniční infrastruktuře;
- ➔ nezodpovězené otázky, jak bude správa staveb dopravní infrastruktury v BIM fungovat;
- ➔ při tvorbě BIM modelů a celkového procesu digitalizace silničního stavitelství je třeba se již na počátku zamýšlet, zda do výchozích modelu přípravy a realizace stavebního projektu doplnit nástroje údržby, nebo později vytvořit model zcela nový či upravený
- ➔ demonstrace uvedeného ve vztahu k životnímu cyklu (příklad čtyřpruhové směrově dělené pozemní komunikace).

MOŽNOSTI A RIZIKA POUŽITÍ METODY BIM PRO SPRÁVU SILNIČNÍHO MAJETKU

Různé potřeby během životního cyklu – kdy definovat potřeby

- ➔ při novostavbě zadavatel definuje požadavky stavby, získá projektovou dokumentaci, následně i zhotovené dílo;
- ➔ v blízké budoucnosti bude mít počáteční model z PDSP a následně eventuálně model skutečného provedení stavby;
- ➔ při existenci požadavků na negrafické atributy získá společně s tím i ucelené informace k materiálům, konstrukcím atp.
- ➔ na základě modelu může plánovat a realizovat údržbu a správu, NICMÉNĚ...
- ➔ **má-li BIM model sloužit pro celoživotní cyklus stavby, musí být v odpovídajícím detailu nastaven a vybaven o další funkce, které správce používá v rámci hospodaření se stavbou => v předstihu musí být definovány cíle a potřeby správců, které modely musí zohlednit.**

MOŽNOSTI A RIZIKA POUŽITÍ METODY BIM PRO SPRÁVU SILNIČNÍHO MAJETKU

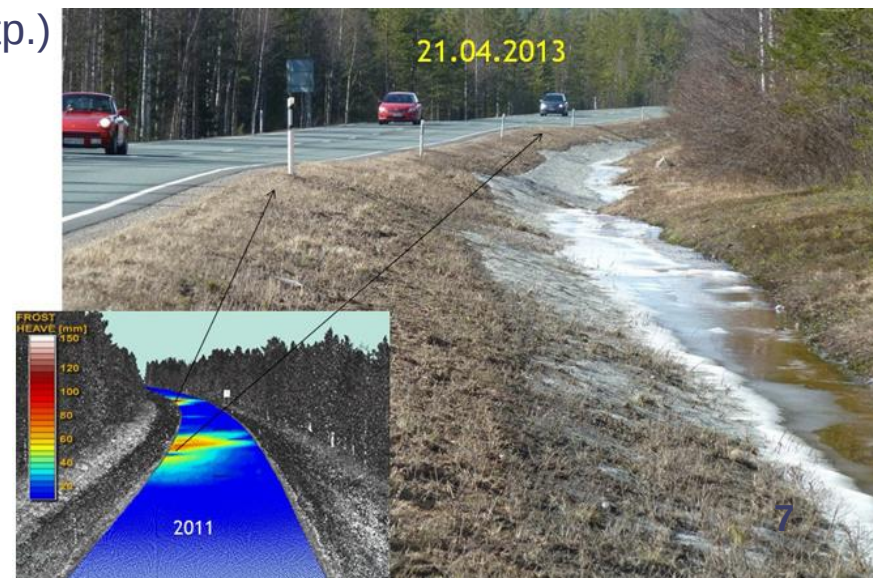
Nástroje pro správce PK

➔ Digitální model

- jaký model (vždy a na vše 3D nebo pro některé činnosti postačuje 2D?)
- jaký LOD a LOI, přičemž druhý aspekt je z pohledu správce podstatný – pracuje s informacemi

➔ Sběr dat a jejich kontinuální údržba a správa

- jaké informace sbírat (různé typy poruch apod.)
- jakými nástroji (fotografování, laserové scanování atp.)
- Jak budou data importována do existujícího modelu

MOŽNOSTI A RIZIKA POUŽITÍ METODY BIM PRO SPRÁVU SILNIČNÍHO MAJETKU

Rizika a potenciální problémy

- ➔ je jisté, že než proběhne první ucelený projekt a než nastane realizace stavby v BIM, dostáváme se za rok 2022. Lze tak předpokládat, že i první práce na údržbě PK připravovaných v systému BIM budou probíhat až po roce 2022 a veškeré předpoklady a požadavky údržby budou muset být nastaveny a upraveny za provozu.
- ➔ BIM informační model bude mít pro správce PK dnešní i budoucí perspektivou velký přínos. Je ale nutné, aby právě on stanovil, co od BIM modelu očekává a co ho v budoucnosti může ovlivnit, např.:
  - a) z jakého informačního modelu bude vycházet model správy a údržbě? (vyvarovat se balastních informací předešlých modelů)
  - b) jaká má být podrobnost modelu? (správce PK, by měl zůstat správcem PK a neměl by se stát správcem BIM modelu)
  - c) cizí zařízení a majetek jiných správců?
  - d) jak prováděny a do modelu zanášet změny? (zejména úpravy menšího rozsahu, kde například v rámci úseku spravované PK vznikne na odbočení malá okružní křižovatka. Ta nebude nadlimitní VZ a nebude mít povinnost zpracování modelu. Podobně dodatečně budované protihlukové stěny.)

VYUŽITÍ 3D DAT PRO REKONSTRUKCE PK A HODNOCENÍ SOUVISEJÍCÍCH BENEFITŮ

Zaměření příspěvku

- ➔ rekonstrukce pozemních komunikací hraje významnou roli při prodlužování životnosti komunikací;
- ➔ při obvyklé realizaci rekonstrukcí se využívají tradiční metody měření a značné množství manuálních činností – neumožňují dosáhnout dostatečné přesnosti;
- ➔ z toho plynou vyšší odchylky;
- ➔ 3D měření dokáže problém s přesností odstranit nebo alespoň zmírnit (detailně zachytí stav vozovky před rekonstrukcí, v průběhu rekonstrukce i po finálně ukončené rekonstrukci);
- ➔ zahrnuje především ověřování naměřených údajů, provádění zpětných doměřování, porovnávání skutečných odchylek s maximálními povolenými odchylkami uvedenými v projektové dokumentaci (???), kontrolu míry provedených prací.

VYUŽITÍ 3D DAT PRO REKONSTRUKCE PK A HODNOCENÍ SOUVISEJÍCÍCH BENEFITŮ

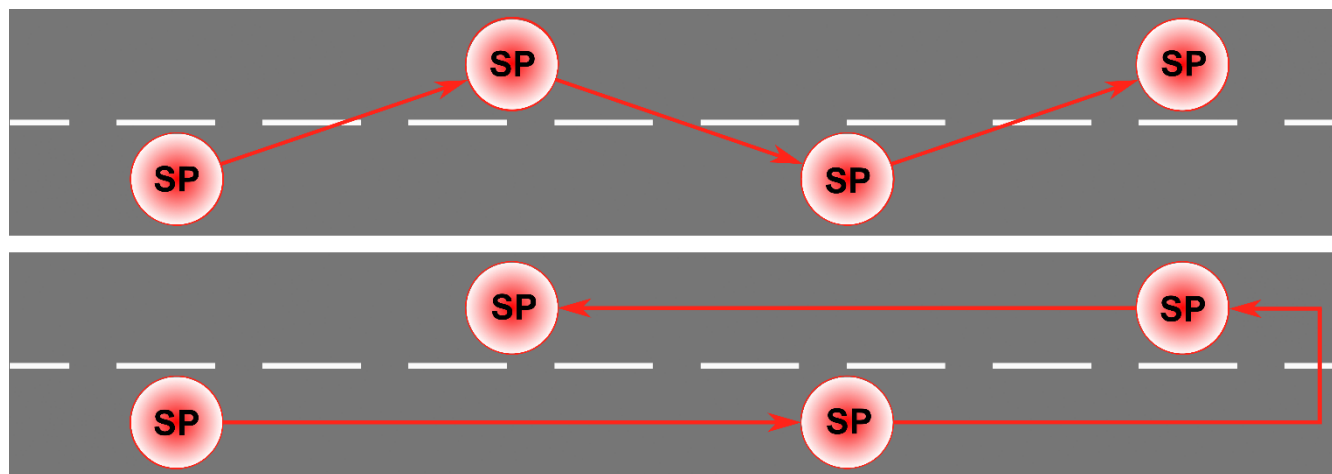
Jak to funguje

- ➔ pro účely podrobné digitální dokumentace vznikají následující digitální modely:
  - digitální model terénu (DMT),
  - digitální model stavby (DMS),
  - a rozdílové digitální modely (RDMT).
- ➔ rekonstrukce pozemních komunikací založená na 3D měření musí používat technologie 3D měření splňující určité požadavky a zároveň musí dodržovat jistou posloupnost předem stanovených kroků:
  - sběr 3D dat (např. scanování)
  - příprava 3D dat (převedení mračen bodů do modelů a dále procesovatelných dat => tvorba DMS)
  - realizace rekonstrukce s využitím 3D dat (např. přesné navádění strojů)
- ➔ veškeré výstupní informace z 3D měření musejí být vázány k jednotnému výškovému horizontu stavby;

VYUŽITÍ 3D DAT PRO REKONSTRUKCE PK A HODNOCENÍ SOUVISEJÍCÍCH BENEFITŮ

Jak to funguje

- ➔ přesnost povrchů jednotlivých konstrukčních vrstev dána výškovou směrodatnou odchylkou a polohovou směrodatnou odchylkou k bodovému poli stavby;
- ➔ 3D měření jednotlivých povrchů konstrukčních vrstev musí být zajištěno s minimální hustotou 2000 bodů/m²
- ➔ Realizuje se prostorové měření geometrických parametrů prostoru pomocí rozměrů a vzájemných vztahů těles. Využívá se metoda „stop and go“ (postupné popojíždění vozidla s 3D scanem na jednotlivé pozice, které jsou od sebe vzdáleny cca 40 m)

VYUŽITÍ 3D DAT PRO REKONSTRUKCE PK A HODNOCENÍ SOUVISEJÍCÍCH BENEFITŮ

Jak to funguje

➔ následuje příprava 3D dat:

- Analýza, zpřesnění a kontrola DTM vozovky (IRI, nerovnosti atp.)
- Návrh DMS, optimalizace DMS a vyhotovení DMS

➔ Využití analyzovaných a připravených dat při frézování a pokládce vrstev

- Satelitní navádění strojů nebo manuální řízení s instrukcemi obsluze např. v tabletech
- Kontrola geometrické přesnosti povrchu vozovky scanováním po každé operaci

VYUŽITÍ 3D DAT PRO REKONSTRUKCE PK A HODNOCENÍ SOUVISEJÍCÍCH BENEFITŮ

Jak to funguje

- ➔ snížení pracnosti a chybovosti při provádění stavebních činností;
- ➔ úsporu pracovního času při realizaci rekonstrukce PK díky uplatnění navigace;
- ➔ úsporu stavebního materiálu a pohonných hmot potřebných při stavebních činnostech;
- ➔ zvýšení přesnosti a kvality výsledného stavebního díla;
- ➔ možnost kontroly průběhu rekonstrukce PK v jednotlivých fázích realizace;
- ➔ možnost ukládání informací o množství použitého materiálu pro rekonstrukci PK za účelem zpětného hodnocení či vytváření statistik.

AUTOMATIZACE VÝPOČTU 3D MODELU STAVBY PRO REALIZACI ZAKÁZEK OPRAV SILNIC

Shrnutí příspěvku

- ➔ článek prezentuje možnosti zautomatizování procesu vytvoření 3D modelu stavby v porovnání s manuálním projektováním, dále pak možnosti využívat absolutně přesný a podrobný měřený podklad současného stavu vozovky;
- ➔ akcentuje se téma řízeného stavebnictví podle modelů stavby velmi aktuální;
- ➔ vychází se z 3D scanovaných dat, tvorby 3D modelu a jeho přenesení při dalším navádění strojů při výstavbě;
- ➔ uvedené poznatky uplatňují poznatky z aplikace popsaného přístupu u více než 10 různých úseků pozemních komunikací;
- ➔ prezentován je postup proveditelný např. programem a laserovou technologií Exact Street.

AUTOMATIZACE VÝPOČTU 3D MODELU STAVBY PRO REALIZACI ZAKÁZEK OPRAV SILNIC

Jak postupovat

- ➔ podstatný je důraz na absolutní výškovou přesnost k bodovému poli stavby;
- ➔ bodové pole je výškový základ stavby, přičemž v každém úseku bylo vždy vybudováno bodové pole stabilizované nastřelovacími hřeby nebo mezníky a zaměřením přes GNSS;
- ➔ výškově přesné bodové pole je nezbytné pro kvalitní kontrolní i navigační práce na stavbě rekonstruované s 3D přístupem;
- ➔ 3D měření povrchu laserovou technologií metodou stop & go.

Polohová přesnost mračen bodů odpovídá GNSS měření, tedy 2 cm v poloze a výška modelu byla vyrovnána na identické body se směrodatnou výškovou odchylkou do 3 mm.

AUTOMATIZACE VÝPOČTU 3D MODELU STAVBY PRO REALIZACI ZAKÁZEK OPRAV SILNIC

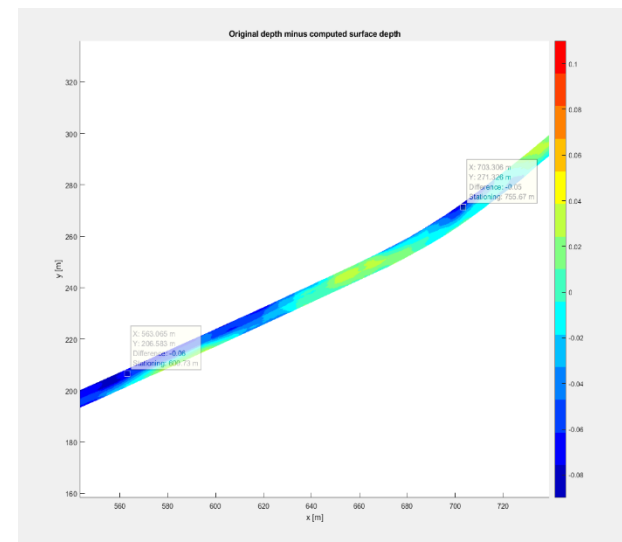
Jak postupovat

- ➔ následuje práce s 3D daty – digitální model reality a jejich certifikace;
- ➔ DMT se vytvoří jako TIN (nepravidelná trojúhelníková síť) s důrazem na vysokou hustotu bodů a jejich výškovou přesnost k bodovému poli stavby
- ➔ Digitální data se analyzují z ohledem na rovinatost, IRI, odtokové poměry, sklony, plochy, výšky, napojení na povrchové znaky, návaznost na okolí – obrubníky, apod.
- ➔ spočítá se IRI na podélném podrobném profilu stávajícího stavu komunikace ve dvou podélných směrech v každém jízdním pruhu;
- ➔ Následovat může automatizace vytvoření 3D modelu stavby a tvorba projektové dokumentace pro uplatnění 3D dálkového řízení stavebních strojů
- ➔ proveden je výpočet, vč. variability řešení návrhů opravy dle zvolených poměrů návrhových parametrů (*změnami vstupních požadovaných návrhových parametrů na model stavby, můžeme v programu vytvořit libovolné množství výstupních modelů. Lze vytvořit model stavby s důrazem na maximalizaci rovinatosti nebo maximalizaci úspory materiálu na požadované procento*).

AUTOMATIZACE VÝPOČTU 3D MODELU STAVBY PRO REALIZACI ZAKÁZEK OPRAV SILNIC

Výstupy programu

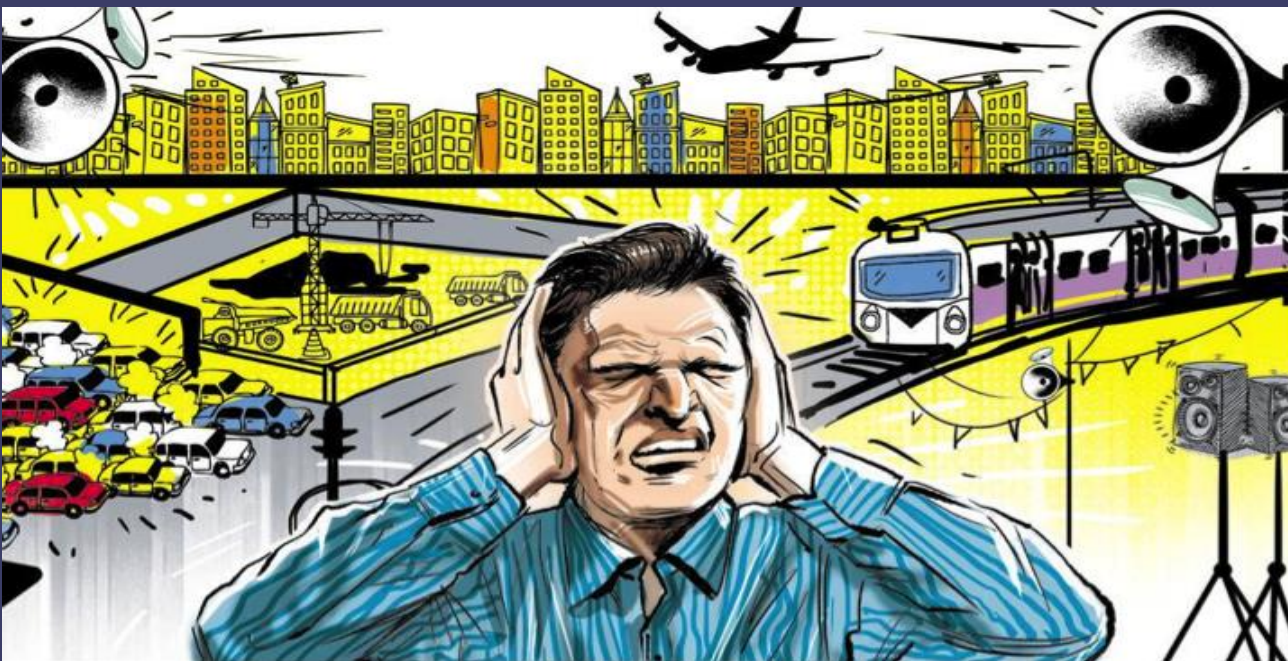
- ➔ graf podélných a příčných sklonů
- ➔ graf rozdílových 2D modelů
- ➔ grafy příčných řezů
- ➔ statistiky a výpočty (úspory, histogramy frézování apod.

AV '19 KONFERENCE ASFALTOVÉ VOZOVKY 2019

Problematika hluku

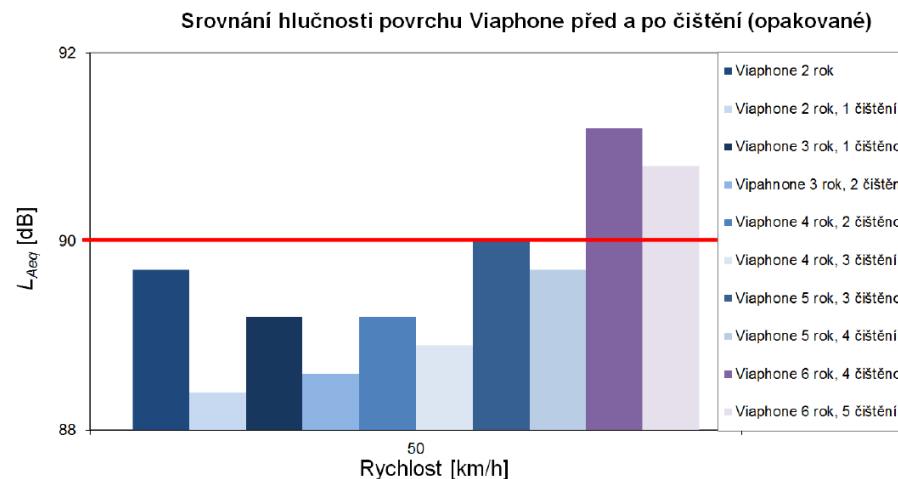

HLUK VYŘEŠEN?

Podle počtu příspěvků (1) by se zdálo, že ano, ALE....

Aktuální stav

- ➔ protihlukové clony intenzivně rostou na mnoha místech ČR
- ➔ zavedli jsme TP 259, které od roku 2020 převedeme do přílohy G v ČSN 73 6120
- ➔ měření různých povrchů se kontinuálně provádí, sbírají se především dlouhodobá data
- ➔ Snahou je hodnotit a predikovat akustickou životnost stávajících technologií a účinnost údržby

OBRUSNÉ VRSTVY SE SNÍŽENOU HLUČNOSTÍ NA MOSTECH

- ➔ problematika řešena v TP 259 sporadicky (omezené zkušenosti, problematika odvodnění jako klíčový argument;)
- ➔ neexistuje jednotný názor, zda NH úpravy na mostech mají nebo nemají smysl (u některých projektantů je obava jejich použití);
- ➔ příklad dobré praxe: v roce 2019 dokončena rekonstrukce most v Lysé nad Labem, kde byla použita obrusná asfaltová vrstva pro snížení hluku pro okolní obytné domy.

Protihluková opatření na mostech:

- A. protihluková stěna na okraji mostu s výškou podle konfigurace okolní zástavby
- B. protihlukový tubus, pokud je staticky výhodnější než vysoká protihluková stěna
- C. použití asfaltové směsi se sníženou hlučností pro obrusnou vrstvu na mostě
- D. akustické úpravy na pozemních objektech ohrožených hlukem z pozemní komunikace

OBRUSNÉ VRSTVY SE SNÍŽENOU HLUČNOSTÍ NA MOSTECH

Argumenty pro použití NH úprav:

- ➔ představa, že vše vyřeší protihlukové clony je jistě lichá
- ➔ na pozemní komunikaci, kde jsou mosty, dojde právě na mostě k většímu zdroji hluku (příklad dálnice D0 u Černého mostu);
- ➔ mosty jsou velmi často vyvýšené, a tudíž hluk z nich se šíří do většího prostoru. Je vhodné právě na tyto mosty používat NH asfaltové směsi;
- ➔ používají se mostní závěry se sníženou hlučností, a tím se zčásti eliminuje hluk z mostního závěru jako většinou největší zdroj hluku na mostě.

Problematika odvodnění:

- ➔ dle autora lze obrus spolehlivěji odvodnit a tím zaručit jeho vyšší životnost
- ➔ na mostech běžně používáme odvodnění hutněných asfaltových vrstev především pomocí drenážních polymerních betonů, případně speciálních profilů.
- ➔ systém odvodnění může zůstat stejný i pro NH směsi s vyšší mezerovitostí, navrhne se jen s větší kapacitou.

OBRUSNÉ VRSTVY SE SNÍŽENOU HLUČNOSTÍ NA MOSTECH

Příklad uplatnění NH vrstvy na mostě v Lysé n.L.:

- ➔ realizace v letních měsících s následným CPX měřením;
- ➔ po spuštění provozu (09/2019) hlukové měření hygienické;
- Asfaltový koberec mastixový SMA 8 NH, PmB 40/100-65 40 mm
  - Postřík spojovací asfaltový PS-CP 0,35 kg/m²
  - Asfaltový beton pro ložní vrstvy ACL 16S. PmB 25/55-60 60 mm
  - Postřík spojovací asfaltový PS-CP 0,35 kg/m² (podle stavu MA možno vynechat)
  - Litý asfalt MA 11IV. PmB 10/45-65 40 mm

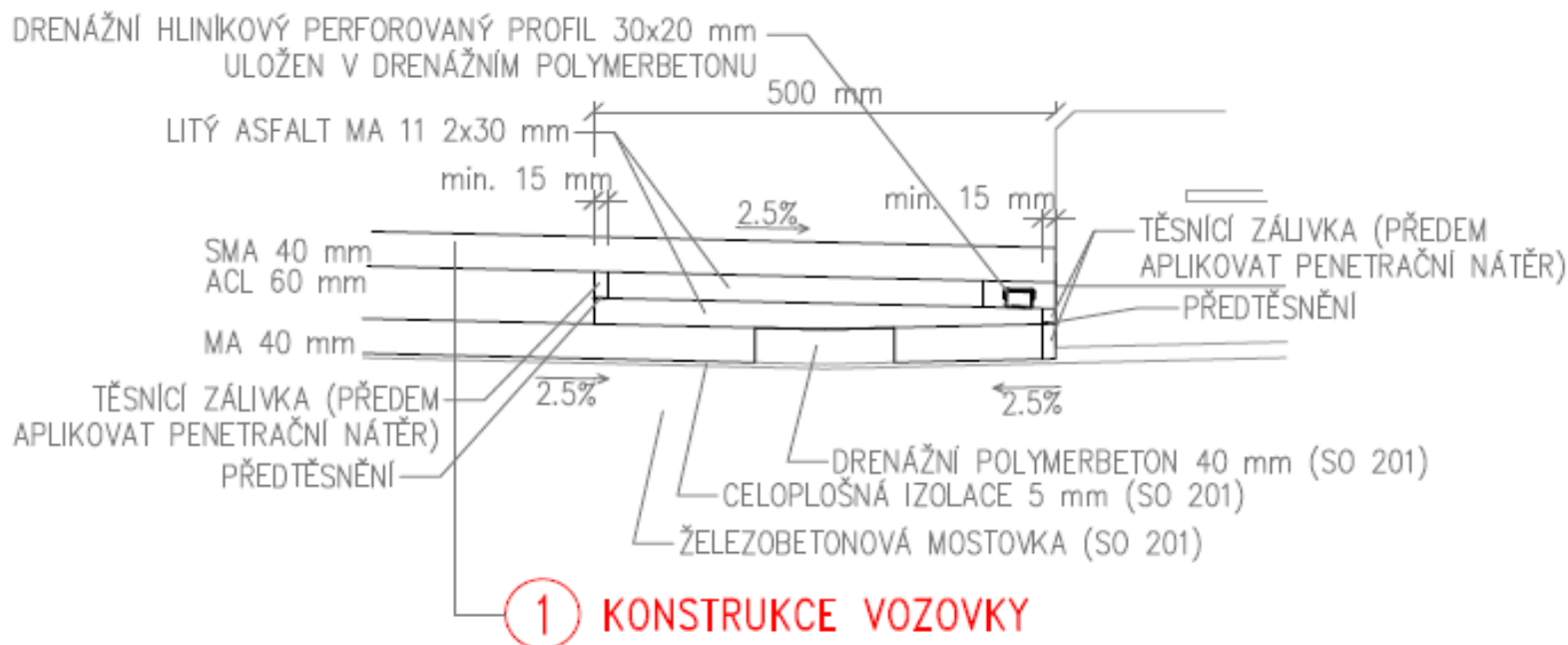
Odvodnění vozovky:

- ➔ v úrovni MA pomocí drenážního polymerního betonu (standardní řešení);
- ➔ v úrovni ACL pro odvodnění NH vrstvy proveden MA v tloušťce 30 mm a vrstva drenážního polymerního betonu v tloušťce 30 mm s hliníkovým profilem 20/30 mm;
- ➔ oproti PDPS vypuštěn odvodňovací proužek šířky 500 mm a hloubky 30 mm (kvůli cyklopruhu).

OBRUSNÉ VRSTVY SE SNÍŽENOU HLUČNOSTÍ NA MOSTECH

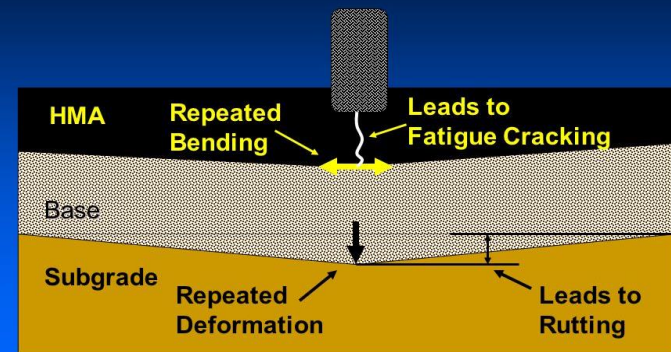
DETAIL ODVODNĚNÍ NA BETONOVÉ MOSTOVCE M 1:10

Životnost vozovek a její prodlužování

Long Life Pavement - What is it?

Kvalita provádění a výroby, výkonnostní asfaltové směsi, předcházení problémům a prevence

PREVENCE VZNIKU PORUCH VOZOVEK VYUŽITÍM MODERNÍ TECHNOLOGIE PŘEPRAVY

Obecně

- ➔ způsob přepravy a ochrana před segregací materiálu a nerovnoměrným chladnutím směsi ovlivňuje kvalitu hotové úpravy
(velká zrna zůstávají na povrchu, malá zrna segregují a zůstávají uvnitř směsi. Důsledkem je vytváření viditelných hnízd velkých zrn, která se objevují po určitých intervalech na položené asfaltové směsi);
- ➔ omezení rizik stržených vedení VV nebo kolize s dalšími překážkami;
- ➔ snaha, aby v násypce finišeru byla směs kvalitativně rovnoměrná.

PREVENCE VZNIKU PORUCH VOZOVEK VYUŽITÍM MODERNÍ TECHNOLOGIE PŘEPRAVY

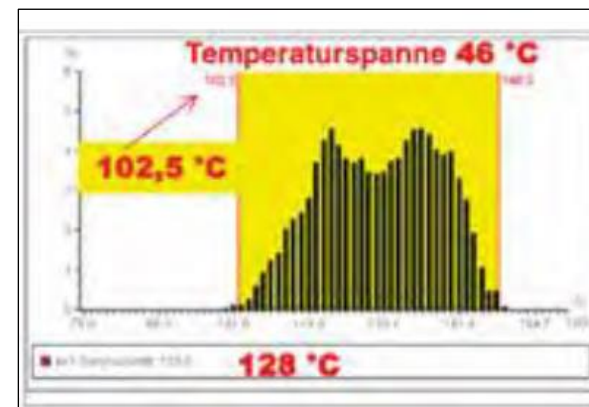
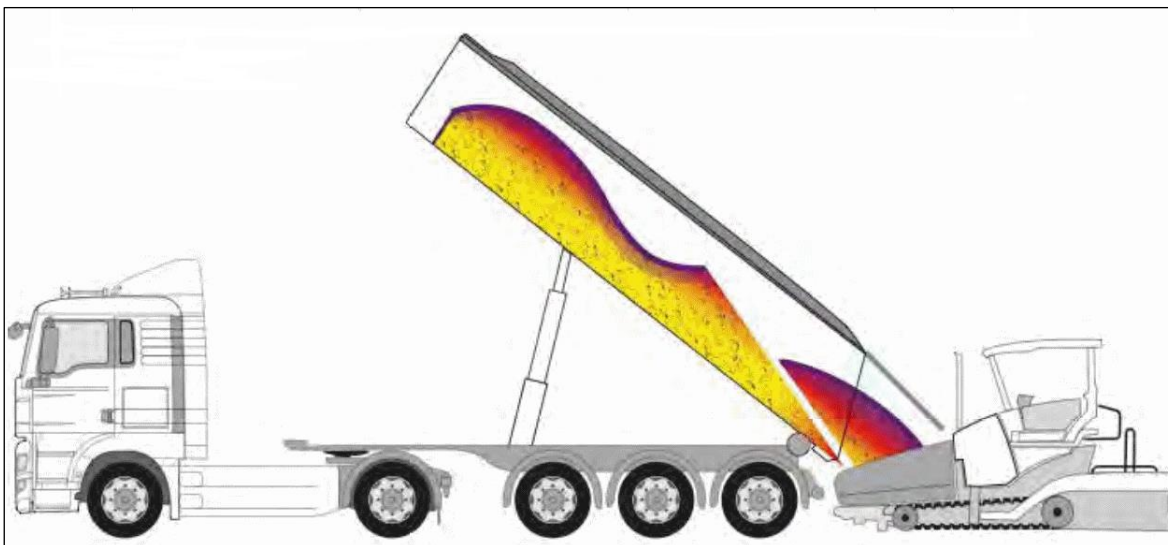
Požadavky v Německu od 2019

- ➔ materiál stěn a dna tepelně izolované korby musí vykazovat tepelný odpor (hodnota R) $> 1,65 \text{ m}^2 \text{ k/W}$ při 20 °C ;
- ➔ teplotní odolnost izolačního materiálu musí současně splnit podmínku min. 200 °C ;
- ➔ v některých municipalitách preference vytlačování asfaltové směsi již ve zadávacích podmínkách staveb;
- ➔ uvedené je doplněno řadou praktických ověření a výzkumů provedených v Berlíně, Vídni či Darmstadtu (*viz vlastní článek*).

PREVENCE VZNIKU PORUCH VOZOVEK VYUŽITÍM MODERNÍ TECHNOLOGIE PŘEPRAVY

Běžný stav

- ➔ při standardním vyklápění asfaltové směsi dochází nejprve ke sklouznutí většího množství chladnější asfaltové směsi, teprve následně k naplnění asfaltovou směsí, která má optimální teplotu;
- ➔ u standardních vozidel se částečně vyskytují při každém jeho njetí k finišeru i velké teplotní rozdíly za čelem korby. Asfaltová směs je těsně za čelem většinou „tužší“, a tudíž hůře zhutnitelná. Je zpravidla i hrubší a má vyšší mezerovitost.

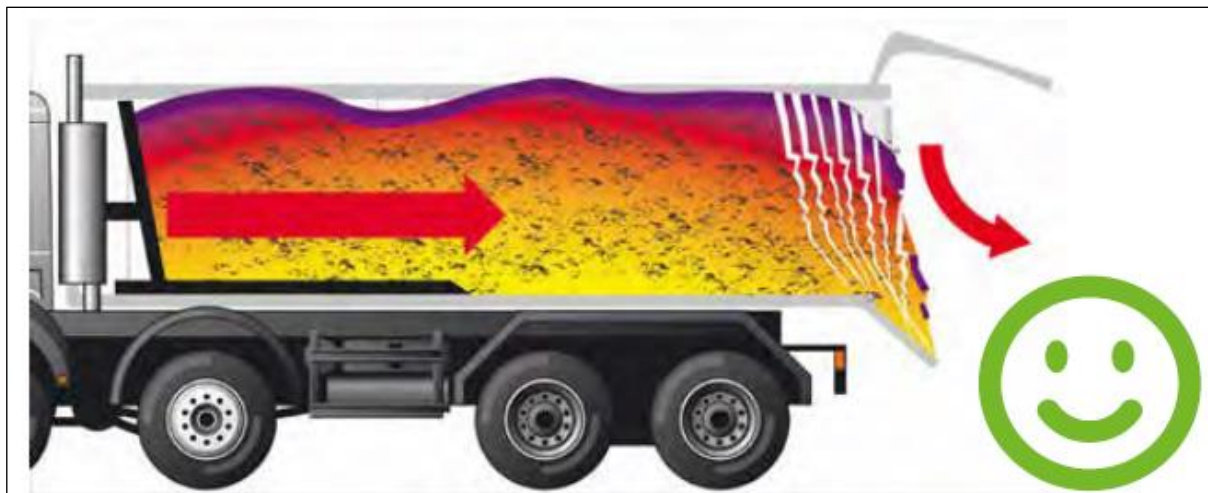

AV 19 KONFERENCE ASFALTOVÉ VOZOVKY 2019

PREVENCE VZNIKU PORUCH VOZOVEK VYUŽITÍM MODERNÍ TECHNOLOGIE PŘEPRAVY

Inovativní alternativa

- ➔ systém horizontálního hydraulického vytlačování;
- ➔ mechanické a tepelné promíchávání po jednotlivých „řezech“ a současně minimalizují problematiku případných doprovodných překážek;

KONZERVOVÁNÍ ASFALTOVÝCH DOPRAVNÍCH PLOCH

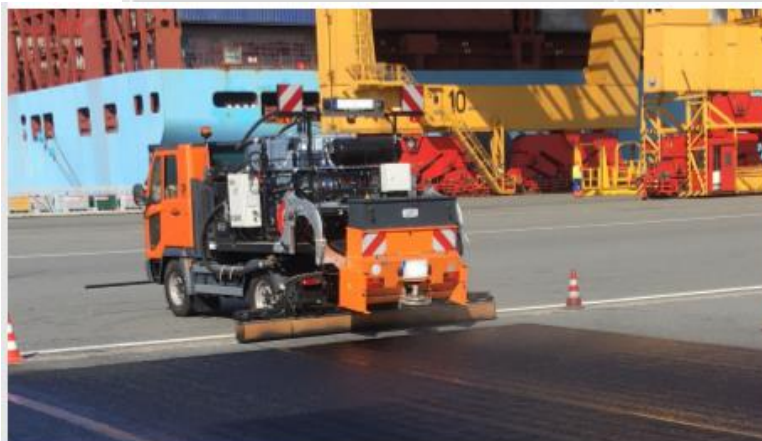
Shrnutí příspěvku

- ➔ podnětný přístup prevence, který se týká jak konzervace, tak regenerace;
- ➔ zaměřeno na obrusné vrstvy;
- ➔ řešení založené na prostředku „GPM“ (**Gilsonite Preservative Material**) – vysoce čistý a koncentrovaný přírodní asfalt těžený v Utahu s vysokým obsahem malténů;
- ➔ materiál velice odolný proti působení faktorů, které vedou ke zrychlenému stárnutí asfaltového pojiva;
- ➔ GPM proniká do stávající obrusní vrstvy (do hloubky až 10 mm) a obohací malténovou fázi pojiva, současně původní asfaltény a maltény ochrání před chemickými i fyzikálními vlivy, které způsobují stárnutí pojiva => prodloužení životnost;
- ➔ ideální aplikace do 1 roku od realizace s následným opakováním po 6-8 letech (zpomalí se stárnutí) => vhodné, aby dosud nedošlo ke vzniku žádných výraznějších závad nebo poškození asfaltové vrstvy.

AV 19 KONFERENZ ASFALTÖVÉ VOZOVKY 2019

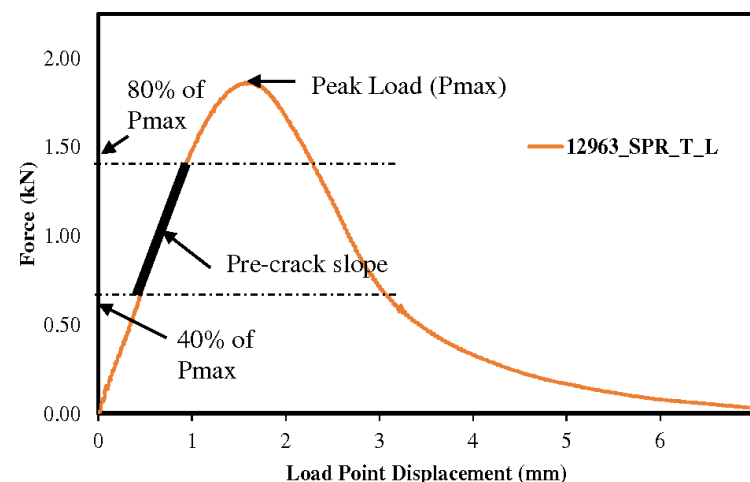
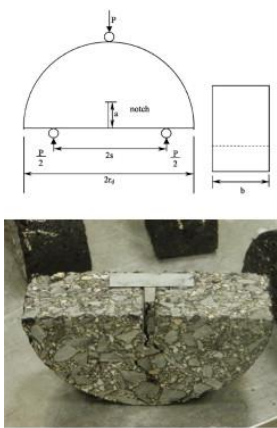
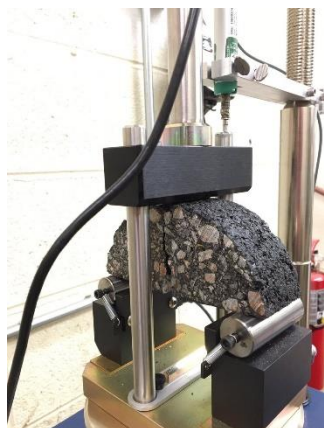
Auftraggeber	Projekt	Deckschicht
Erzgebirgskreis	B 283	SMA
Grimma	Stadtstraßen	AC DS
Berlin	BAB A 100 und A 103	SMA
LASuV Sachsen	BAB A 4 Ludwigsdorf	SMA
Rostock	Industrieflächen	AC DS
Oelsnitz	Gewerbegebietsstraßen	AC DS
Kreis Dahme-Spreewald	K 6168 Krausnick	SMA
Kreis Havelland	K 6308 Klein Behnitz	SMA
Kreis Potsdam-Mittelmark	K 6905 Wilhelmshorst	SMA
Berlin	Zeltlinger Straße	PMA
SBA Neustrelitz	B 108, B 192, B 198	SMA
SBA Stralsund	B 196 Rügen	SMA
LS Str.bau u.Verkehr SH	A 23 Pinneberg	PA
RP Stuttgart	A 81 AK Weinsberg	PA
Eurogate Bremerhaven	Logistikflächen	AC DS
Landkreis Sächsische Schweiz	B 172 Bad Schandau-Schmilka	SMA
Grimma	Stadtstraßen	AC DS/SMA
Landes StrB-Behörde Sachsen-Anhalt	B 1, B 81, B 246	SMA
Landkreis Spree-Neiße	K 7105, K 7107	AC DS
Landratsamt Schwäbisch Hall	K 2665	AC DS

VRSTVY OMEZUJÍCÍ ŠÍŘENÍ REFLEXNÍCH TRHLIN S VYSOCE MODIFIKOVANÝM ASFALTEM ORBITON HiMA

Zaměření příspěvku

- ➔ dle autorů: „*v případech asfaltových vozovek s četnými trhlinami je jedním z nejefektivnějších způsobů opravy položení nové obrusné vrstvy s odolností proti šíření trhlin*“;
- ➔ možnosti využití obrusných vrstev, kde je použito pojivo HiMA; (zajímavé by bylo porovnání tohoto řešení se SAMI či SAL vrstvami)
- ➔ ověřování vlivu na charakteristiky pružnosti a na odolnost proti šíření trhliny;
- ➔ článek prezentuje využití výsledků zkoušky SCB dle ČSN 12697-44

VRSTVY OMEZUJÍCÍ ŠÍŘENÍ REFLEXNÍCH TRHLIN S VYSOCE MODIFIKOVANÝM ASFALTEM ORBITON HiMA

K aspektům HiMA

- ➔ modifikovaný asfalt s vysokým obsahem speciálního SBS (namísto 4 % je 7 %), což vede k převrácení fází v kompozitu asfalt – polymer;
- ➔ souvislá polymerová fáze působí v pojivu a asfaltové směsi jako pružné vyztužení => zlepšuje vlastnosti a trvanlivost asfaltové směsi a vrstvy;
- ➔ bod měknutí ≥ 80 °C;
- ➔ díky zvýšené pružnosti se u vrstva vyznačuje vysoká odolnost proti rostoucím tahovým přetvořením a tudíž odolností proti šíření trhlin (v článku řešeny primárně „bottom-up“ reflexní trhliny);
- ➔ vhodné řešení pro asfaltové vozovky vystavené velkým napětím a přetvořením, vrstvy vyžadujícím velkou odolnost proti nízkým teplotám, asfaltové podkladní vrstvy s velmi vysokou odolností proti únavě.

VRSTVY OMEZUJÍCÍ ŠÍŘENÍ REFLEXNÍCH TRHLIN S VYSOCE MODIFIKOVANÝM ASFALTEM ORBITON HiMA

Asfaltová pojiva	Penetrace při 25 °C EN 1426 [0,1 mm]	Bod měknutí EN 1427 [°C]	Vratná duktilita při 25°C EN 13398 [%]	Vratná duktilita při 10°C EN 13398 [%]	Kohezní energie při 10°C EN 13589 [J/cm ²]
Silniční asfalt 50/70	60	48,5	--	--	--
PMB 45/80-55	62	55,8	78	73	3,3
PMB 45/80-80 HiMA	63	94,5	94	74	5,5
PMB 65/105-80 HiMA	87	94,0	98	80	4,9

Asfaltová pojiva	Přetvoření $\epsilon_{\max}$ při maximální síle F [%]	Napětí při porušení $\sigma_{\max}$ [MPa]	Odolnost vůči lomu, K_{IC} [N/mm ^{1,5}]
Silniční asfalt 50/70	0,8	4,4	23,7
PMB 45/80-55	1,0	5,2	27,3
PMB 45/80-80 HiMA	1,9	5,8	31,9
PMB 65/105-80 HiMA	1,9	4,5	23,6

(pro AC 16)

VRSTVY OMEZUJÍCÍ ŠÍŘENÍ REFLEXNÍCH TRHLIN S VYSOCE MODIFIKOVANÝM ASFALTEM ORBITON HiMA

Příklady dobré praxe

- ➔ využití u tří sledovaných zkušebních úseků;
- ➔ vždy jako obrusná vrstva (SMA 5 DSH, AC 8 a AC 11);
- ➔ využito vždy pro opravu asfaltového krytu;
- ➔ zkušenosti 4-5 let (bez poruch);
- ➔ **nejsou však známy okrajové podmínky – doprava, klima atp.**

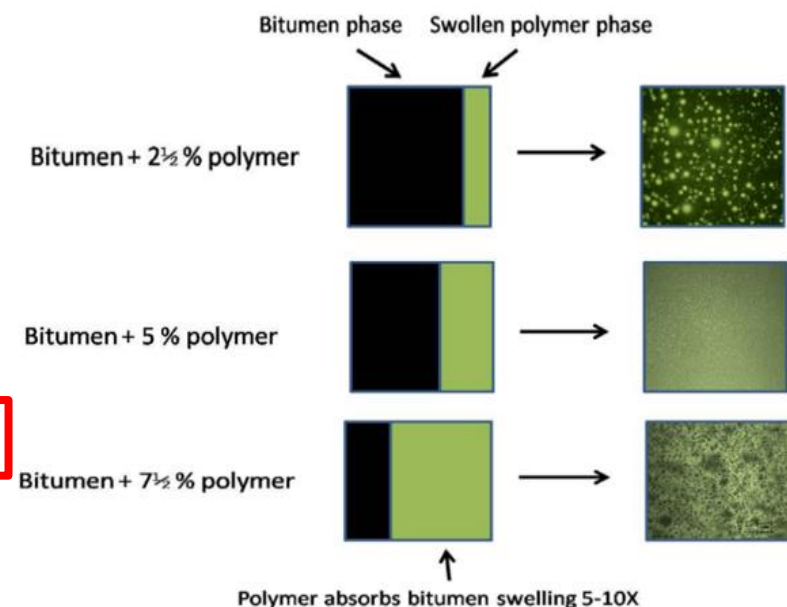

HODNOCENÍ POJIVA A ASFALTOVÉ SMĚSI S HiMA

Shrnutí článku

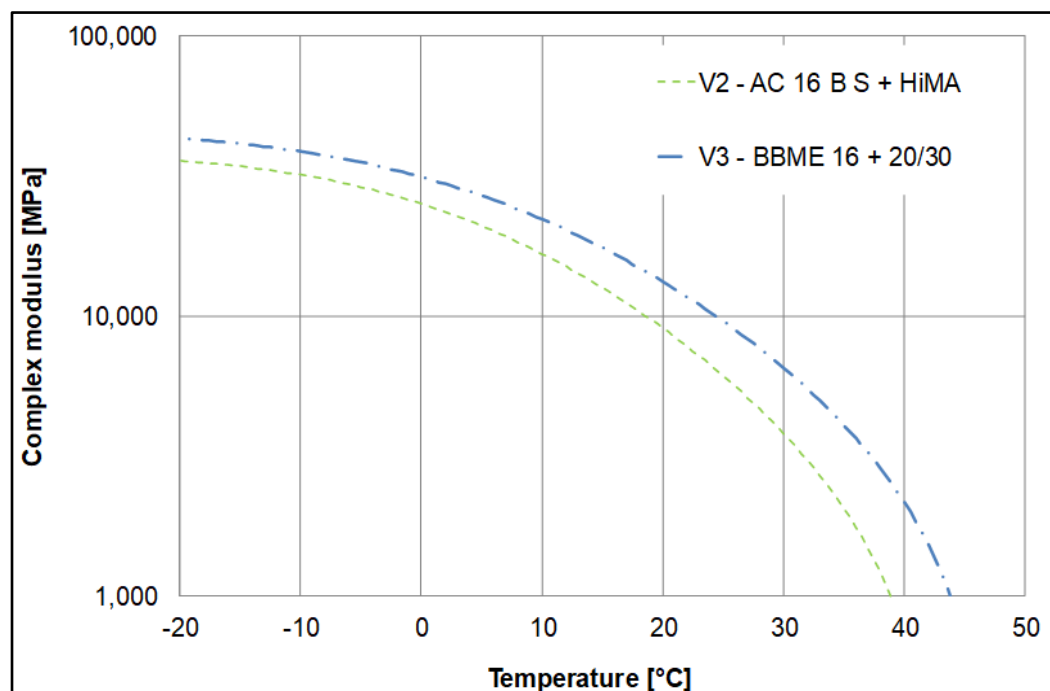
- ➔ zaměřeno na výkonnost asfaltového pojiva typu HiMA, včetně jeho potenciálu z hlediska zlepšených funkčních charakteristik;
- ➔ vliv na snížené stárnutí a vylepšené charakteristiky pružnosti stanovené reometrickými testy;
- ➔ použito modifikované pojivo se 7,5 % polymeru;
- ➔ porovnání provedeno u směsi pro ložní vrstvu, kde se jako varianta použil tvrdý asfalt 20/30;
- ➔ zvolenou směs tvoří AC 16 s 25 % R-mat.

	Hard binder 20/30		HiMA binder	
	Penetration value	Softening Point	Penetration value	Softening Point
Original binder	29 0.1mm	60.5 °C	56 0.1mm	90.1 °C
RTFOT	20 0.1mm	68.7 °C	41 0.1mm	88.8 °C
Change *	69 %	+ 8 °C	73 %	- 1 °C
RTFOT+PAV	13 0.1mm	78.4 °C	26 0.1mm	89.9 °C
Change *	45 %	+ 18 °C	46 %	0 °C

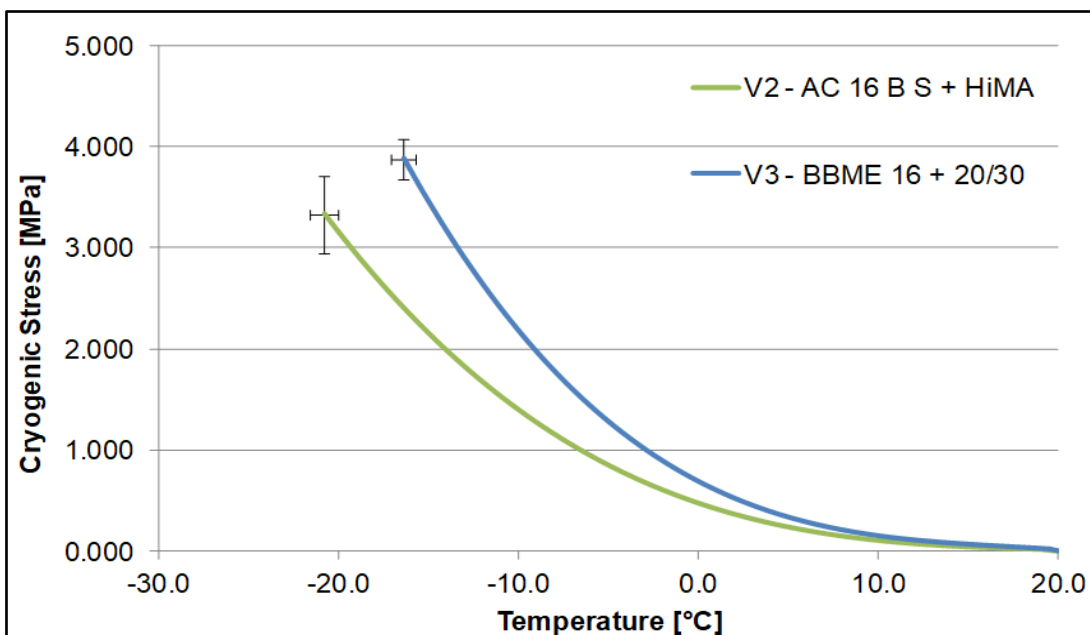

HODNOCENÍ POJIVA A ASFALTOVÉ SMĚSI S HiMA

Tuhost

Chování v oboru nízkých teplot

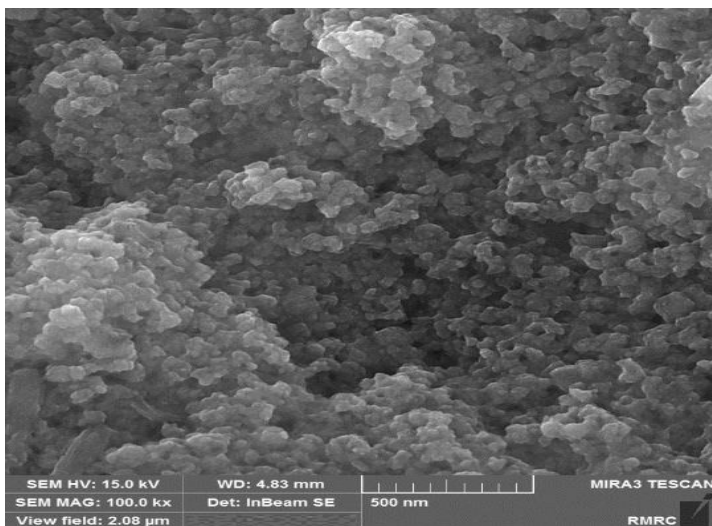

VYUŽITÍ NANO-FILERŮ PRO SNÍŽENÍ VODNÍ CITLIVOSTI ASFALTOVÝCH SMĚSÍ

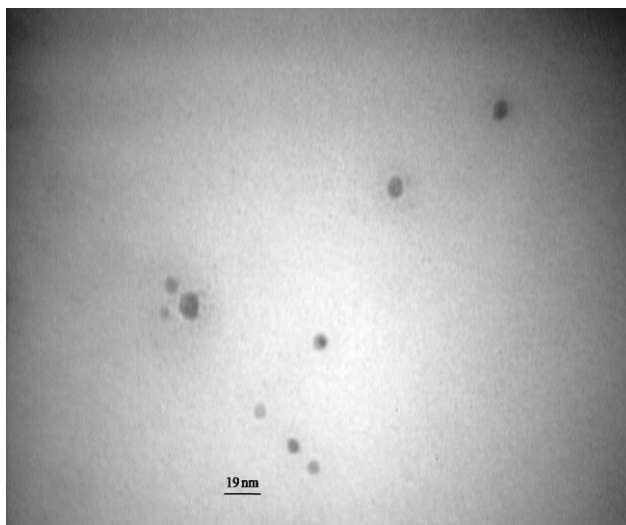
Shrnutí článku

- ➔ ve světě roste zájem o využívání různých typů nano-filerů v silničním stavitelství;
- ➔ primárně se dnes aplikují nanojíly nebo nano- $\text{Ca}(\text{OH})_2$ pro zlepšování reologických vlastností asfaltových pojiv;
- ➔ potenciál však představují i materiály typu nano- CaCO_3 , nano-bentonit či mikrosilika v oblasti zlepšení přilnavosti a snížení vodní citlivosti;
- ➔ článek přináší porovnání mezi těmito vybranými nano-filery a tradičními filery jako je vápenec nebo vápenný hydrát;
- ➔ přísady aplikovány do asfaltového pojiva, kde se posuzoval vliv a optimální velikost částic (pomocí analýza skenovacím elektronovým mikroskopem (SEM) a dynamickým rozptylem světla (DLS));
- ➔ homogenní rozptýlení v asfaltovém pojivu sledováno pomocí techniky emisní rastrovací skenové elektronové mikroskopie;
- ➔ u asfaltové směsi následně sledován především parametr ITSr.

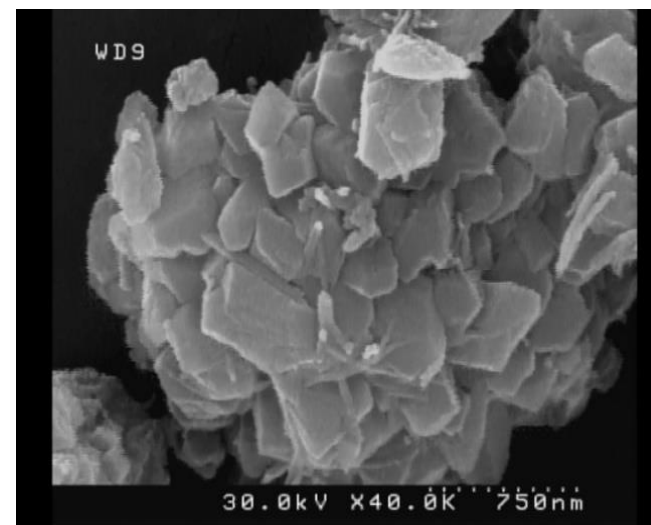
VYUŽITÍ NANO-FILERŮ PRO SNÍŽENÍ VODNÍ CITLIVOSTI ASFALTOVÝCH SMĚSÍ

Nano- CaCO_3 pod rastrovacím mikroskopem ve zvětšení 100 000

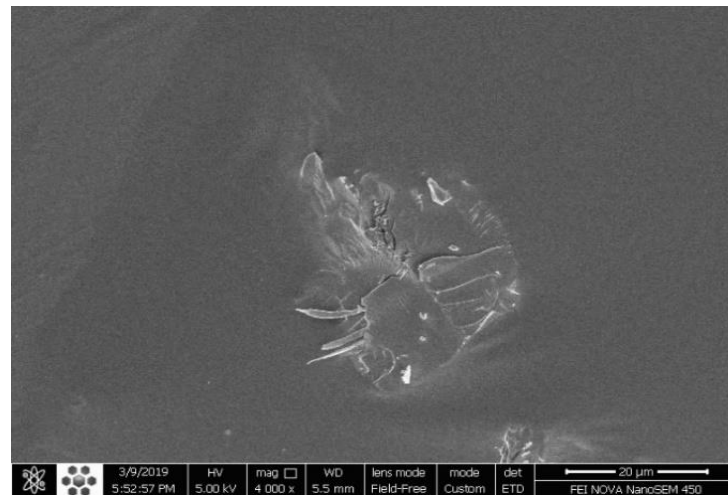
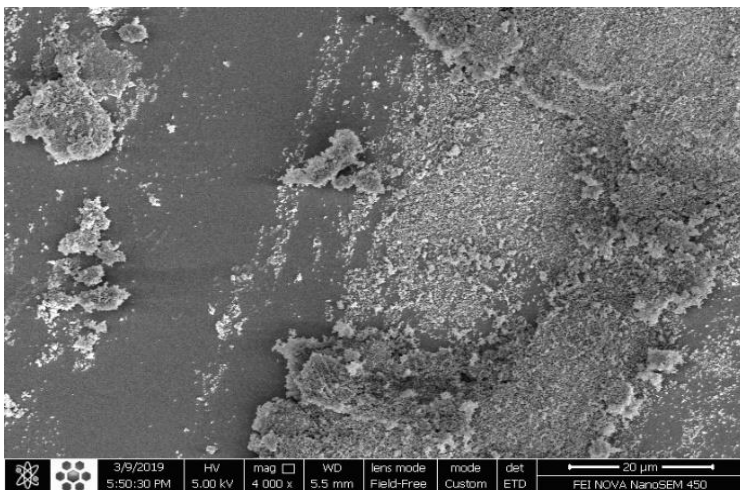
Vyobrazení mikrosiliky pomocí mikroskopu YRm

Nano-bentonit pod rastrovacím mikroskopem ve zvětšení 40 000

VYUŽITÍ NANO-FILERŮ PRO SNÍŽENÍ VODNÍ CITLIVOSTI ASFALTOVÝCH SMĚSÍ

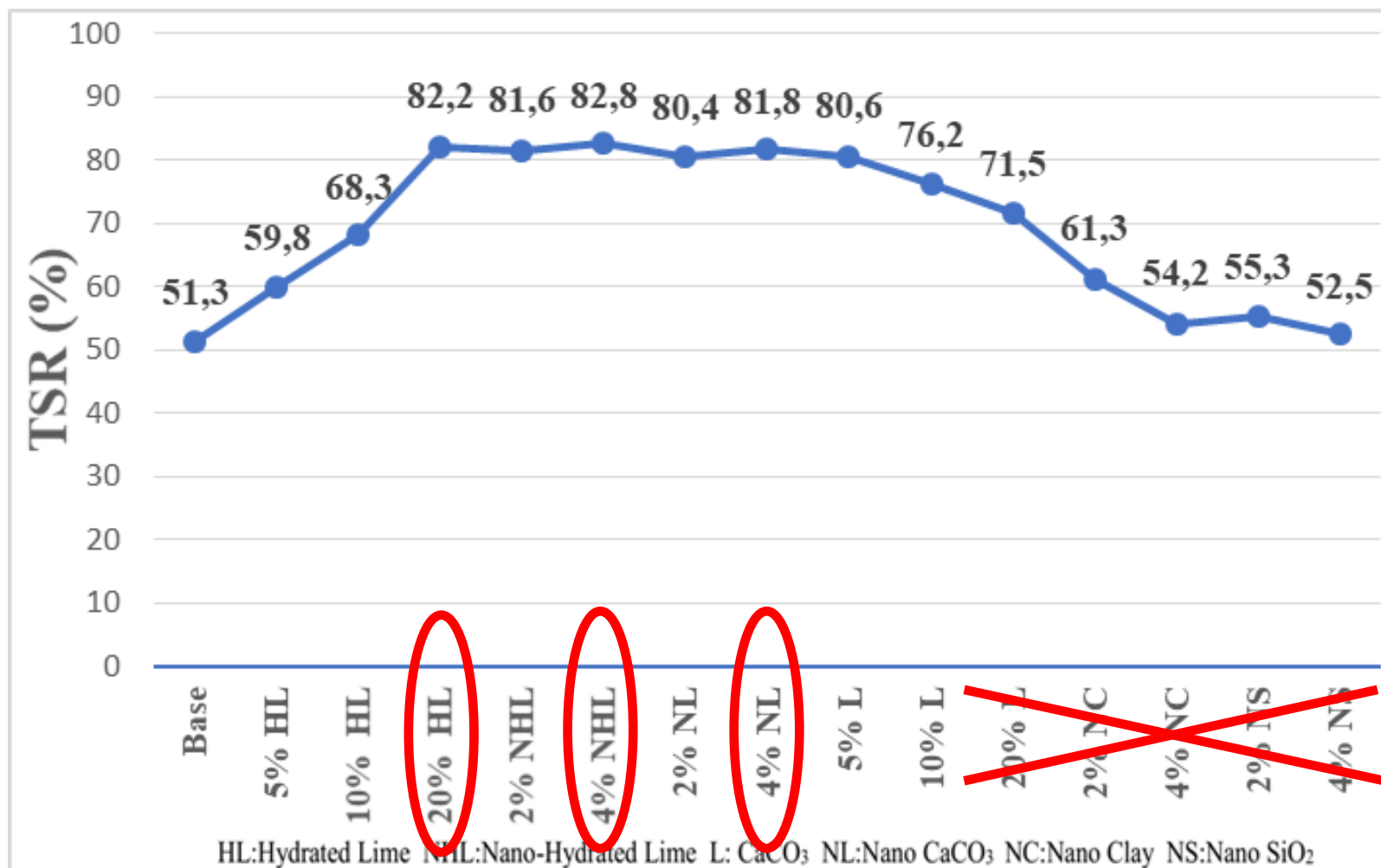
Přísada	Obalování		
	Doba (min)	Rychlost (rpm)	Teplota (°C)
CaCO ₃	25	3600	165
Nano-CaCO ₃	35	5200	160
Vápenný hydrát	25	3600	165
Nano-vápenný hydrát	35	5200	160
Mikrosilika	50	2600	160
Nano-jíl (bentonit)	45	4000	160

Nano-bentonit v asfaltovém pojivu - FE-SEM mikroskop po 5 min a po 45 min

VYUŽITÍ NANO-FILERŮ PRO SNÍŽENÍ VODNÍ CITLIVOSTI ASFALTOVÝCH SMĚSÍ

AV 19 KONFERENCE ASFALTOVÉ VOZOVKY 2019

Studené a nízkoteplotní směsi

V zajištění CO₂ nebo efektivní cesta pro úsporu nákladů?

EMULZNÍ MIKROKOBERENCE – ENVIRONMENTÁLNÍ ASPEKTY A HOSPODÁRNOST

Obecné aspekty

- ➔ tenkovrstvé technologie s příznivými cenami mohou prodloužit životnost vozovek o 5 až 10 let;
- ➔ současně umožňují souvislou opravu provést v čase vícenásobně;
- ➔ tenké obrusné vrstvy na bázi polymerem modifikovaných emulzí s obsahem asfaltu >60 % představují technologii, která byla vyvinuta již před 50 lety => mikrokoberce i v ČR jsou zavedenou technologií;
- ➔ provedení v jedné či dvou vrstvách;
- ➔ tenkovrstvé technologie snižují nároky na spotřebu zdrojů vysoce kvalitních materiálů, v řadě případů eliminují potřebu frézování a díky provádění za studena docilují výrazně nižší bilanci CO₂;
- ➔ z hlediska uživatelů pozemních komunikací zkracují čas nedostupnosti PK;
- ➔ na straně druhé jsou citlivé na dodržení kvality (materiál, strojní vybavení, zaškolený personál).

EMULZNÍ MIKROKOVERCE – ENVIRONMENTÁLNÍ ASPEKTY A HOSPODÁRNOST

Na kvalitě záleží

- ➔ s ohledem k degradaci pojiva v tenké vrstvě upřednostnit modifikovaný asfalt před standardním pojivem s případně silnějším filmem;
- ➔ volba kameniva s odpovídající ohladitelností a nízkou otlukovostí;
- ➔ vždy pečlivě sledovat vzájemnou kompatibilitu kameniva a zvolené emulze.

VIACORE – ASFALTOVÁ SMĚS S ULTRANÍZKOU APLIKAČNÍ TEPLOTOU

Obecné aspekty

- ➔ v zásadě se jedná o teplou asfaltovou směs s teplotou výroby a zpracování s teplotami do 100 °C (preferováno 60 °C);
- ➔ první asfaltovou směs v Evropě, která může být hutněna i za nízkých teplot díky velmi dobré zpracovatelnosti v teplotním rozsahu 0 až 50 °C;
- ➔ koncept využitelný pro všechny typy asfaltových směsí řady EN 13108;
- ➔ založeno na speciálním **pojivovém systému VIACORE** (silniční asfalt + přísady na bázi obnovitelných zdrojů).

Přednosti

- ➔ energetická náročnost výroby VIACORE je cca o 50 % nižší než výroba konvenčních asfaltových směsí;
- ➔ významné snížení emisí výparů a aerosolů, splnění i velmi přísných MAK hodnot;

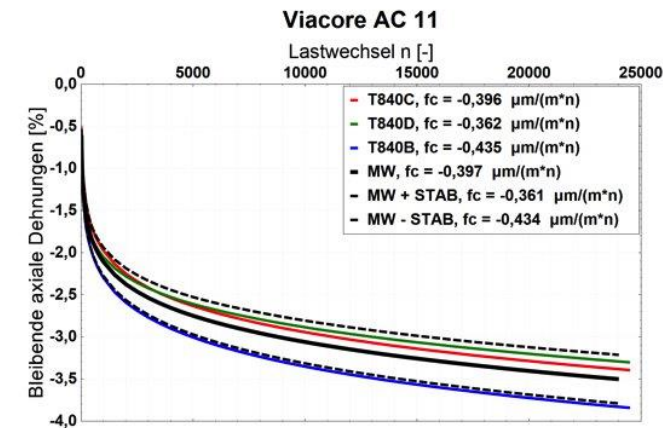
VIACORE – ASFALTOVÁ SMĚS S ULTRANÍZKOU APLIKAČNÍ TEPLOTOU

Experimentální posouzení

- ➔ v příspěvku prezentovány výsledky provedených experimentálních měření pro směsi AC 8 a AC 11
- ➔ velmi dobré chování v oboru nízkých teplot
- ➔ v případě trvalých deformací AC 11 dosahuje třídy třídě PRD_{air} max. 0,5 mm a WTS_{air} na úrovni 4,1 %.

Schichtdicken je Lage:

viacore	Min. in cm	Max. in cm
AC 5	1,5	3,5
AC 8	2,5	4,0
AC 11	3,5	5,0

VYUŽITÍ TECHNOLOGIE PĚNOASFALTU V ASFALTOVÝCH SMĚSÍCH

Obecné aspekty

- ➔ probíhající výzkum VUT v Brně a COLAS;
- ➔ další rozvoj v ČR již testované technologie (zkušební úseky v Plzeňském kraji);
- ➔ v zahraniční řada dobrých zkušeností;
- ➔ dosud opomíjená varianta nízkoteplotních asfaltových směsí (*specificky nebyla v TP238 upravena, bude upravena v ČSN 73 6120*);
- ➔ na trh se uvádí pomocí STO;
- ➔ možnost snižování pracovní teploty při výrobě až o 30 °C => energetické úspory;
- ➔ v případě nevyčerpání celého potenciálu snížení teploty technologie při výrobě je možné při nevhodných klimatických podmínkách (např. v podzimním období) zvýšit míru zhutnění asfaltových směsí.

VYUŽITÍ TECHNOLOGIE PĚNOASFALTU V ASFALTOVÝCH SMĚSÍCH

Prezentovaný výzkum

- výroba ACO 11+ se zpěněným asfaltem při teplotě 150 °C a 130 °C;
- provedení souboru zkoušek u asfaltové směsi (modul tuhosti, trvalé deformace, chování v oboru nízkých teplot – TSRST);
- zpětná destilace pojiva a ověření vybraných vlastností (penetrace, bod měknutí, komplexní modul).

Druh asfaltové směsi	Výrobní teplota	Průměrné tahové napětí při porušení	Průměrná teplota vzniku trhliny
ACO 11+ se zpěněným pojivem 50/70	150 °C	3,36 MPa	-16,5 °C
ACO 11+ se zpěněným pojivem 50/70	130 °C	3,26 MPa	-18,6 °C

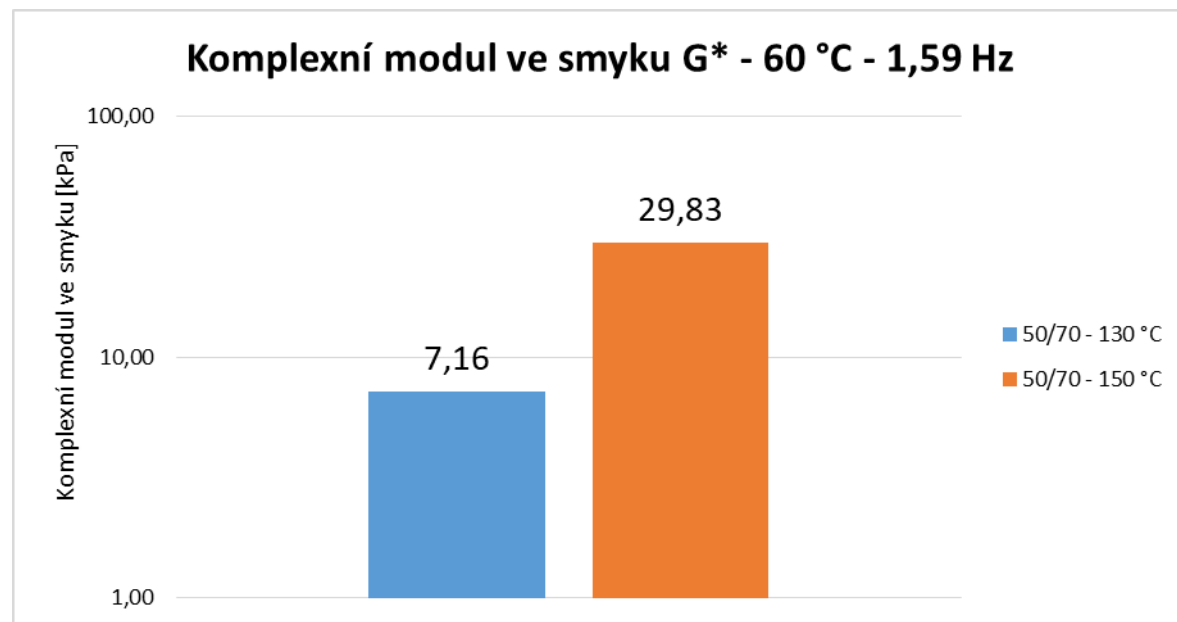
Druh asfaltové směsi	Výrobní teplota	Míra zhutnění (%)	PRD _{AIR} (%)	WTS _{AIR} (mm/10 ³)
ACO 11+ se zpěněným pojivem 50/70	150 °C	99,7	2,62	0,046
ACO 11+ se zpěněným pojivem 50/70	130 °C	99,7	3,17	0,063

VYUŽITÍ TECHNOLOGIE PĚNOASFALTU V ASFALTOVÝCH SMĚSÍCH

Prezentovaný výzkum

- ➔ snížení pracovní teploty zlepšuje u asfaltové směsi chování v oboru nízkých teplot;
- ➔ nižší teplota zpracování vede k menší degradaci => nižší tuhost a vyšší hodnoty zkoušky odolnosti proti trvalé deformaci;
- ➔ vliv nižší teploty na zpracování potvrzen i zkouškami asfaltových pojiv.

Druh asfaltové směsi	Výrobní teplota	Penetrace (0,1 mm)	Bod měknutí (°C)
ACO 11+ se zpěněným pojivem 50/70	150 °C	20	65,4
	130 °C	26	56,8

NÍZKOTEPLTNÍ PŘÍSADA AMIDOVÉHO VOSKU DO ASFALTOVÝCH SMĚSÍ – DÁLNIČNÍ VOZOVKA

Obecné aspekty

- ➔ experimentální posouzení asfaltových směsí s uplatněním 3 %-hm. amidového vosku v asfaltových směsích odebraných na obalovně;
- ➔ přísada dávkována přímo na obalovně nástřikem při výrobě směsi a prodloužením doby míchání o 20 s;
- ➔ směsi uplatnění při opravě Pražského vnějšího okruhu (D0);
- ➔ posuzované směsi: VMT 22 NT s 10 % R-materiálu a 20/30, ACL 22S NT s PMB 25/55-65 a SMA 11S NT s PMB 45/80-65;
- ➔ zkušební tělesa vyráběna při teplotách hutnění od 130 °C do 160 °C;
- ➔ pro zkoušku typu provedeny doplňující zkoušky požadované podle přílohy A v TP 238
=> **teplota výroby asfaltové směsi 145-150°C a teplota rozprostírání 135-145°C**
- ➔ nízkoteplotní asfaltová směs má časově kratší ochlazovací křivky položené vrstvy a strmější nárůst objemové hmotnosti v blocích hlavního hutnění (do minimální teploty vrstvy 90 °C) a podle teploty ovzduší částečně i ve druhé fázi hutněního procesu .

NÍZKOTEPLOTNÍ PŘÍSADA AMIDOVÉHO VOSKU DO ASFALTOVÝCH SMĚSÍ – DÁLNIČNÍ VOZOVKA

Posouzení mezerovitosti

- ➔ lze hutnit při výrazně nižších teplotách, než jsou nutné pro standardní asfaltové směsi bez vhodných přísad

Asfaltová směs	Teplota hutnění (°C)	Mezerovitost V _m (% obj.)	Limitní hodnoty pro návrh směsi (% obj.)	Limitní hodnoty pro kontrolní zkoušky (% obj.)	Limitní hodnoty vrstvy (%obj.)
VMT 22 NT	160	3,86	3,0-4,5	2,5-6,0	2,0-8,0
	150	3,32			
	140	4,04			
	130	7,54			
ACL 22S NT	160	3,54	4,0-6,0	3,0-8,0	2,5 – 8,0
	150	3,88			
	140	4,62			
	130	5,26			
SMA 11S NT	160	3,70	3,0-4,5	2,0-6,0	2,0 – 7,0
	150	3,96			
	140	5,19			
	130	5,94			

NÍZKOTEPLOTNÍ PŘÍSADA AMIDOVÉHO VOSKU DO ASFALTOVÝCH SMĚSÍ – DÁLNIČNÍ VOZOVKA

Deformační a trvanlivostní charakteristiky

- ➔ tuhost stanovena na válcových tělesech metodou IT-CY;
- ➔ provedena též měření na tělesech po simulovaném stárnutí při 85 °C (5 dní).

Asfaltová směs	Teplota hutnění (°C)	Modul tuhosti (MPa)	Min. hodnota (MPa)	ITSR (-)	Min. hodnota (-)
VMT 22 NT	160	14 580	9 000	-	0,80 ¹⁾
	150	16 022		-	
	140	16 398		0,92	
	130	14 842		-	
ACL 22S NT	160	13 658	7 000	-	0,80 ²⁾
	150	13 234		-	
	140	13 838		0,80	
	130	12 373		-	
SMA 11S NT	160	6 024	5 500	-	není stanovena
	150	4 463		0,88	
	140	4 970		-	
	130	4 581		-	

NÍZKOTEPLOTNÍ PŘÍSADA AMIDOVÉHO VOSKU DO ASFALTOVÝCH SMĚSÍ – DÁLNIČNÍ VOZOVKA

Deformační a trvanlivostní charakteristiky

Asfaltová směs	Teplota hutnění (°C)	WTS _{AIR} (mm/1000)	Max. hodnota (mm/1000)	PRD _{AIR} (%)	Max. hodnota (%)
VMT 22 NT	160	-	0,05 ¹⁾	-	3,0 ¹⁾
	150	-		-	
	140	0,014		2,1	
	130	-		-	
ACL 22S NT	160	-	0,05 ²⁾	-	3,0 ²⁾
	150	-		-	
	140	0,016		1,8	
	130	-		-	
SMA 11S NT	160	-	0,07 ⁴⁾		5,0 ⁴⁾
	150	0,014		1,6	
	140	-			
	130	-			

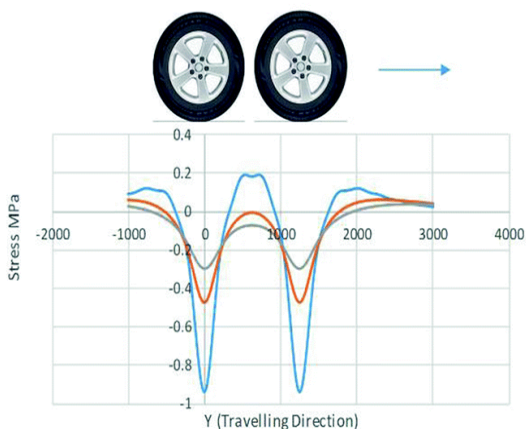
NÍZKOTEPLOTNÍ PŘÍSADA AMIDOVÉHO VOSKU DO ASFALTOVÝCH SMĚSÍ – DÁLNIČNÍ VOZOVKA

Chování v oboru nízkých teplot

Asfaltová směs	Teplota hutnění (°C)	Pevnost v tahu za ohybu (MPa)		Odolnost vůči lomu (N/mm ^{3/2})	Napětí při porušení (MPa)
		měřeno	TP 151		
VMT 22 NT	160		6,0	-	-
	150			35,0	5,07
	140	6,8 (8,5)		(35,9)	(5,21)
	130			-	-
ACL 22S NT	160		není stanovena	-	-
	150			43,2	6,26
	140	6,1 (7,6)		(40,5)	(5,88)
	130			32,9	5,07
SMA 11S NT	160		není stanovena	36,0	5,25
	150	3,8 (4,2)		37,8	5,51
	140			-	-
	130			-	-

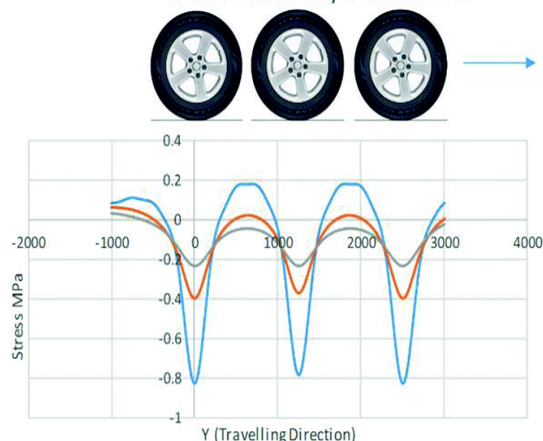
Výpočtové nástroje pro efektivní konstrukce vozovek

Horizontal stress under TADT loading at the bottom of different FBS layer thicknesses

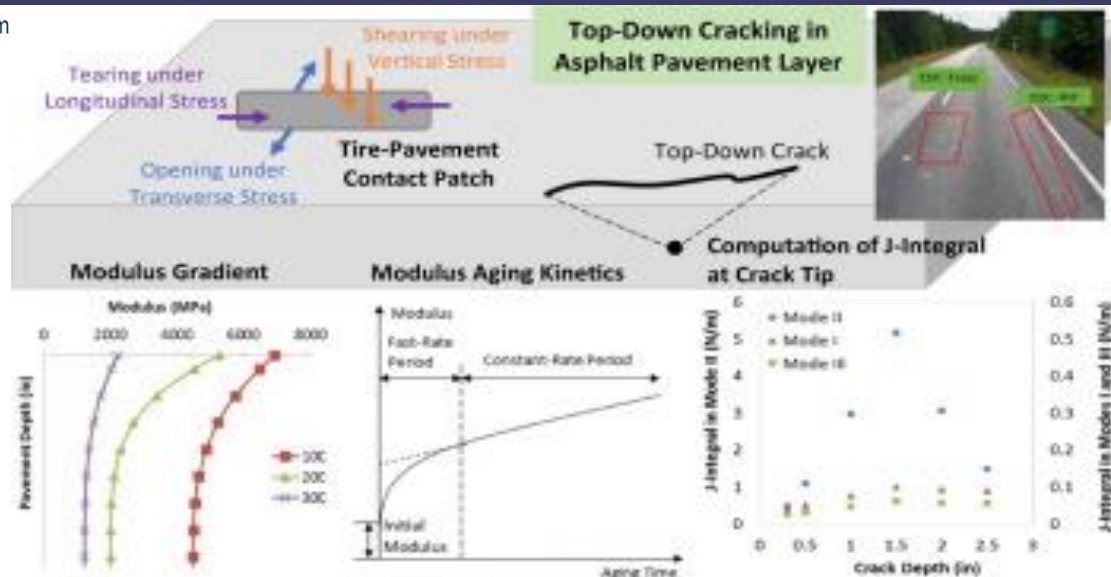

(a) — 100mm — 200mm — 300mm

Horizontal stress under TRDT loading at the bottom of different FBS layer thicknesses

(b) — 100(mm) — 200(mm) — 300(mm)

VÝPOČTOVÝ PROGRAM PRO HODNOCENÍ PROMĚNNÝCH PARAMETRŮ DLOUHODOBĚ SLEDOVANÝCH ÚSEKŮ

Zaměření příspěvku

- ➔ článek prezentuje nový program pro hodnocení proměnných parametrů sledovaných úseků;
- ➔ dlouhodobý sběr dat různých vozovek vybraných PK jako podpora dalšího zkvalitňování systému hospodaření s vozovkami;
- ➔ cílem je sledování změn proměnných parametrů v čase a současně ověření existujících degradačních funkcí a to z hlediska další optimalizace hospodaření;
- ➔ program je založený na Microsoft Office VBA;
- ➔ program nabízí otevřený katalogový systém s možností vkládat a hodnotit nové údaje z měření, data zpracovávat a analyzovat;
- ➔ data proměnných parametrů pocházejí ze sběru údajů který vykonává Odbor silniční databanky na Slovensku.

VÝPOČTOVÝ PROGRAM PRO HODNOCENÍ PROMĚNNÝCH PARAMETRŮ DLOUHODOBĚ SLEDOVANÝCH ÚSEKŮ

DLHODOBO SLEDOVANÝ ÚSEK SLOVENSKEJ SPRÁVY CIEST
REAL TEST SECTION OF ROAD ADMINISTRATION
Katalógový list vozovky - Datasheet of road

Rovensko

Kódový znak úseku:
Section code: **01.BA.I51.xxxx**

Názov úseku:
Section name: 01 I/51 Rovensko

Označenie cesty:
Road identification: I/51

Správca cesty:
Road administrator: SSC - IVSC BA

Prevádzkovaný od:
Operation since: 1000

Dĺžka úseku:
Section length: 1000

Prevýšenie úseku:
Section elevation: 1000

Priemerná nadmorská výška:
Average section altitude: 1000

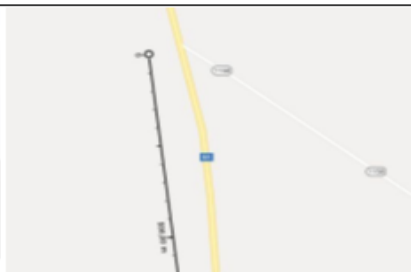
Druh vozovky:
Road construction type: asfaltová vozovka netuhá

Lokalizácia úseku:
Location of section:

úsek - section	začiatok - start	koniec - end
stanovenie - assignment [m]	0	1000
ohraničenie úseku - section limiting	0	1000
lokalizácia podľa ULS - ULS localization	3513A00800_3513A33100	3513A00800_3513A33100
lokalizácia podľa GPS - GPS localization		
nadmorská výška - altitude [mm]		
opis úseku - section description	Dlhodobosledovaný úsek sa nachádza na ceste I/51 medzi obcami Rohov a Senicou. Začína na uzlovom bode na križovatke cesty I/51 a cesty III/500012 do obce Rovensko.	

Jaké proměnné parametry se sbírají

- ➔ měření pomocí FVD (únosnost)
- ➔ měření protismykových vlastností (skidometr – SDM)
- ➔ měření profilografem – IRI, hloubka vyjeté koleje, průměrná hloubka profilu

VÝPOČTOVÝ PROGRAM PRO HODNOCENÍ PROMĚNNÝCH PARAMETRŮ DLOUHODOBĚ SLEDOVANÝCH ÚSEKŮ

Jakou má program architekturu?

➔ rozdělen do devíti bloků:

- katalógový list cesty (VSD)
  - všeobecné identifikačné údaje o sledovanom úseku (VID)
  - identifikačné údaje o konštrukcii sledovaného úseku (IDK)
  - identifikačné údaje meraní sledovaného úseku (IDM)
  - údaje o meraní úderníkom FWD (FWD)
  - údaje o meraní skidometrom (SDM)
  - údaje o meraní profilografom (PGH)
  - meranie
  - štatistika
- ➔ pro všechny sledované proměnné parametry vozovek byla vytvořena degradační funkce, která sleduje vývoj daného parametru v čase. Vybrána byla jako vhodná exponenciální funkce;
- ➔ funkce se následně vyjadřuje v grafu vždy pro konkrétní vyfiltrovanou databázi údajů měření.

AV 19 KONFERENCE ASFALTOVÉ VOZOVKY 2019

VÝPOČTOVÝ PROGRAM PRO HODNOCENÍ PROMĚNNÝCH PARAMETRŮ DLOUHODOBĚ SLEDOVANÝCH ÚSEKŮ

Jakou má program architekturu?

Rovensko

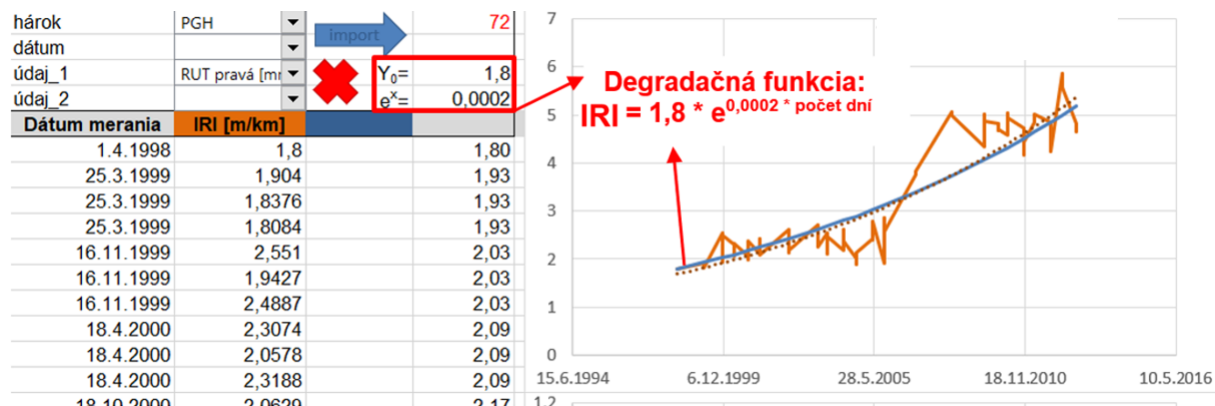
Kódový znak úseku

01.BA.I51.xxxx

Identifikačné údaje meraní sledovaného úseku

typ konštrukcie vozovky	asfaltová vozovka netuhá			
meranie úderníkom (FWD)	počet	E _{ekv,pr,l}	klasifikácia	vyhodnotenie
	29	610,9	3	dobrá
	degradačná funkcia $E_{ekv} = E_{ekv,0} \cdot e^{-0.00006 \cdot \text{počet dní}}$			
	SCI pr	BCI pr	klasifikácia	vyhodnotenie
	0,329	0,230	3	nevyhovujúce asfaltové vrstvy
degradačná funkcia $SCI\_BCI = SCI\_BCI_0 \cdot e^{-0.00006 \cdot \text{počet dní}}$				
meranie skidometrom (SDM)	počet	M _{u,k,pr}	klasifikácia	vyhodnotenie
	92	0,674	2	vozovka vyhovuje
	degradačná funkcia $M_{u,k,pr} = E_{u,k,pr,0} \cdot e^{-0.000006 \cdot \text{počet dní}}$			
meranie profilografom (PGH)	počet	IRI pr	klasifikácia	vyhodnotenie
	26	2,601	2	veľmi dobrá
	degradačná funkcia $IRI_{pr} = IRI_{pr,0} \cdot e^{-0.00025 \cdot \text{počet dní}}$			
	počet	RUT pr	klasifikácia	vyhodnotenie
	26	2,879	1	výborná
	degradačná funkcia $RUT_{pr} = RUT_{pr,0} \cdot e^{-0.00025 \cdot \text{počet dní}}$			
počet	MPD pr	klasifikácia	vyhodnotenie	
8	0,566	-	-	
degradačná funkcia $MPD_{pr} = MPD_{pr,0} \cdot e^{-0.000008 \cdot \text{počet dní}}$				

Příklad IDM

Příklad statistického vyhodnocení měření v čase pro konkrétní staničení a parametr IRI

METODY STANOVENÍ HLAVNÍCH KŘIVEK KOMPLEXNÍCH MODULŮ ASFALTOVÝCH POJIV A SMĚSÍ

Zaměření příspěvku

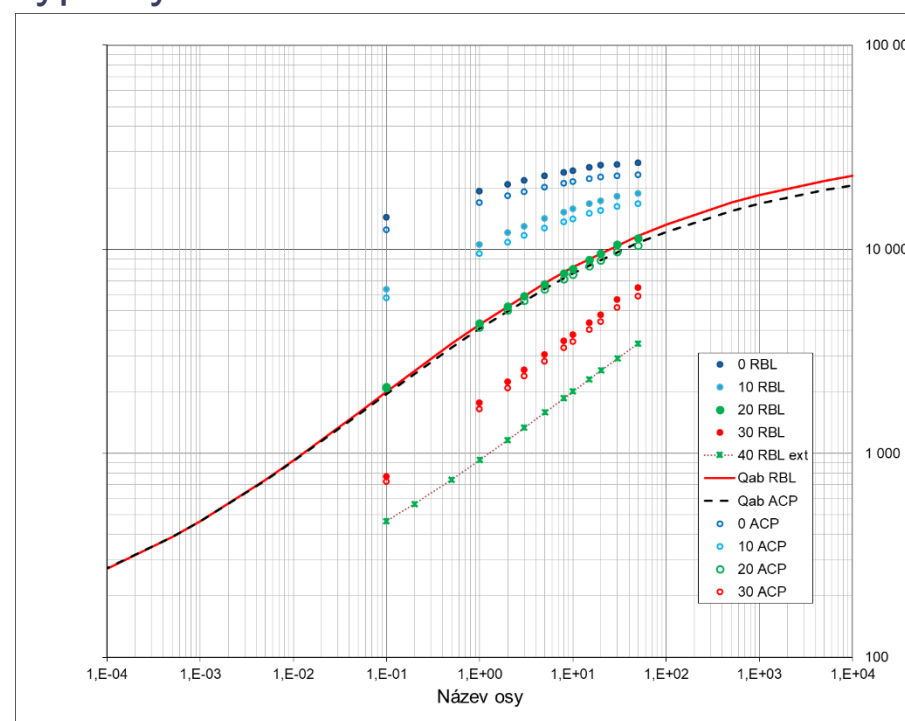
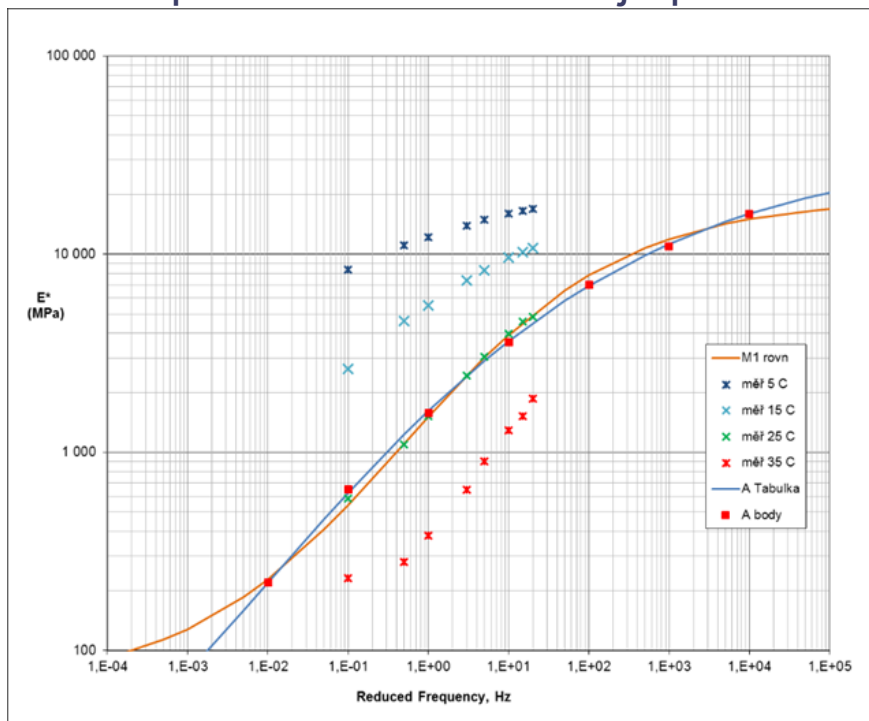
- ➔ hlavní (směrné) křivky nebo také „master curves“ jsou interpretační grafické nástroje využívané pro modulové charakteristiky;
- ➔ předpokladem je možnost stanovit konkrétní modul při různých teplotách ve zvoleném frekvenčním rozpětí, které simuluje různé úrovně zatížení materiálu;
- ➔ pokud se materiál vyznačuje časově-teplotní závislostí – pro viskoelastický materiál toto platí – lze modulovou charakteristiku při různých teplotách převést na jednu vztažnou teplotu a vyjádřit tak graficky jednou křivkou různé scénáře deformačního chování materiálu;
- ➔ obecně tedy využitelné pro komplexní modul ve smyku (u pojiva) a komplexní dynamický modul tuhosti/pružnosti (u asfaltové směsi);
- ➔ normově přílohou G popsán způsob stanovení hlavní křivky jen v ČSN 12697-26 (*postup popsán dost nesrozumitelně a není v ČR používán. Navíc hlavní křivka je modelována polynomickou rovnicí*);
- ➔ článek prezentuje provedené postupy a výpočty dalšími (vhodnějšími) způsoby stanovení hlavní křivky.

METODY STANOVENÍ HLAVNÍCH KŘIVEK KOMPLEXNÍCH MODULŮ ASFALTOVÝCH POJIV A SMĚSÍ

Co jsou kritické aspekty

- ➔ Jaké zvolit rovnice pro vyjádření časově-teplotní superpozice (Arrheniova rovnice a WLF rovnice)?
- ➔ Jak zvolit správně koeficienty v těchto rovnicích?
- ➔ Jaké použít vhodné nástroje pro vlastní výpočty?

AV 19 KONFERENCE ASFALTOVÉ VOZOVKY 2019

